

Zakres wiadomości z języka polskiego do Szczytu Unii w Gimnazjum nr 20

Pochodzenie i narodziny Afrodyty

Kwestia jej pochodzenia jest różnie przedstawiana w mitach. Według jednego z nich Afrodyta nie miała rodziców i pewnego dnia wyłoniła się z piany morskiej w pobliżu Cypru. Nieco inaczej przedstawiał to Hezjod, który w Teogonii pisał, że kiedy odcięte sierpem genitalia Uranosa (pokonanego przez Kronosa, gdy roztaczał się nad Gają jak niebo nad ziemią) wpadły do morza w pobliżu Cypru, woda otoczyła je białą pianą, z której następnie wyłoniła się przepiękna Afrodyta. Pływała po morzu w muszli, zatrzymując się u brzegów Kytery, a potem Cypru. Druga z tych wysp stała się jej ulubionym miejscem. Na jej brzegu oczekiwały już na nią Charyty (Eufrosyne, Aglaja i Talia), które odtąd zawsze towarzyszyły jej i służyły. Cypr stał się głównym miejscem kultu bogini.

Festiwal Filmowy w Cannes – prestiżowy międzynarodowy festiwal filmowy, który odbywa się od 1946 w położonym na francuskim Lazurowym Wybrzeżu mieście Cannes. Festiwal odbywa się co roku (z pewnymi wyjątkami) i gromadzi wiele znanych osób związanych z przemysłem filmowym.

Najważniejszą nagrodą przyznawaną podczas canneńskiego festiwalu jest Złota Palma (Palme d'Or) dla najlepszego filmu. Najczęściej nagrodę tę zdobywali twórcy amerykańscy, włoscy, francuscy oraz brytyjscy. Jedynymi polskimi filmami, które otrzymały Złotą Palmę, są Człowiek z żelaza Andrzeja Wajdy oraz Pianista Romana Polańskiego (**film** polsko-francuski).

Zobacz wszystkich dotychczasowych zdobywców Złotej Palmy.

Ponadto przyznawane są następujące nagrody:

- *film pełnometrażowe*
 - **Grand Prix**
 - Prix de la mise en scène (za reżyserię)
 - Prix du Jury
 - Prix du scénario (za scenariusz)
 - Prix d'interprétation féminine du Festival de Cannes (za rolę kobiecą)
 - Prix d'interprétation masculine du Festival de Cannes (za rolę męską)
- *filmy krótkometrażowe*
 - Palme d'Or du Festival de Cannes - court métrage
 - Prix du Jury - court métrage

Malarstwo hiszpańskie

Europa uważana jest za kolebkę sztuki i kultury, a półwysep Iberyjski, na którym dziś rozpościera się **Hiszpania**, to teren rozwoju jednej z najstarszych cywilizacji świata – Bizancjum. Do dziś na tym obszarze można popodziwiać dokonania mistrzów, przedstawicieli tej kultury, ale również wpływów

rzymskich i katolicyzmu. Wpływy te odbiły się również na hiszpańskim malarstwie.

Picasso, Dali, Miro - wielcy współcześni

Kolejnym wielkim był niezapomniany **Pablo Picasso**, znany przede wszystkim z nietypowego stylu, który dał początek nowemu nurtowi nazywanemu kubizmem. Ten malarz, rzeźbiarz, grafik i ceramik jest dziś uznawany za jednego z najwybitniejszych artystów XX wieku. Do najbardziej znanych obrazów autora zalicza się melancholijne "Dwie siostry", "Prasowaczkę", "Kuglarzy" kubistyczne "Panny z Awinionu", "Portret Gertrudy Stein" oraz legendarną "Guernicę" namalowaną w 1937 na zamówienie republikańskiego rządu Hiszpanii za 200 tys. peset. Picassa zastąpił kubista **Juan Gris**, malujący głównie martwe natury w spokojnej, stonowanej palecie barw. W swoich obrazach oddawał hołd poprzednikowi. Już w XX wieku pojawił się **Salvador Dali**, przedstawiciel surrealizmu, najbardziej charakterystyczny artysta współczesności. Potępiany za poglądy stał się jednak symbolem nowoczesności, a jego obraz „Płonąca żyrafa” uznawany jest za dzieło genialne. Warto również wspomnieć o malarzu surrealistycznym, jakim był **Joan Miro**, realizujący sztukę w ujęciu dziecka, traktując dzieła, jako „piaskownice dla podświadomości”.

William Szekspir (ang. William Shakespeare; ur. prawdopodobnie 23 kwietnia 1564, data chrztu: 26 kwietnia 1564, w Stratford-upon-Avon, zm. 23 kwietnia?/3 maja 1616, tamże) – angielski poeta, dramaturg, aktor. Powszechnie uważany za jednego z najwybitniejszych pisarzy literatury angielskiej oraz reformatorów teatru[2].

Napisał 38 sztuk, 154 sonety, a także wiele utworów innych gatunków. Mimo że cieszył się popularnością już za życia, jego sława rosła głównie po śmierci, dopiero wtedy został zauważony przez prominentne osobistości[3]. Uważa się go za poetę narodowego Anglii[4].

Ekspersi uważają, że większość swoich prac napisał między 1586 a 1612 rokiem. Przedmiotem ciągłej debaty jest ich chronologia, a nawet kwestia autorstwa większości z nich.

Był jednym z niewielu dramaturgów, którzy z powodzeniem tworzyli zarówno komedie, jak i tragedie. Sztuki Szekspira zostały przetłumaczone na większość języków nowożytnych, inscenizacje mają miejsce na całym świecie. Jest również najczęściej cytowanym pisarzem anglojęzycznego świata[5]. Wiele jego neologizmów weszło do codziennego użycia. Lista słów, które wprowadził do języka angielskiego, liczy około 600 pozycji. Przez lata dyskutowano na temat jego życia, orientacji seksualnej i religijności.

Nazwa państwa/regionu	Mieszkaniec	Mieszkanka	Przymiotnik
Afganistan	Afgańczyk	Afganka	afgański (dot. państwa, narodu), afganistański (dot. państwa)
Albania	Albańczyk	Albanka	albański
Algieria	Algierczyk	Algierka	algierski
Ameryka (kontynent)	Amerykanin	Amerykanka	amerykański
Andora	mieszkaniec Andory	mieszkanka Andory	andorski
Armenia	Armeńczyk (mieszkaniec Armenii), Ormianin (przedstawiciel narodu zamieszkującego Armenię)	odpowiednio: Armenka, Ormianka	odpowiednio: armeński, ormiański
Australia	Australijczyk	Australijka	australijski
Austria	Austriak	Austriaczka	austriacki
Brazylia	Brazylijczyk (uwaga! brazylijczyk = mieszkaniec Brazylii, stolicy Brazylii, Brazylijczyk = obywatel Brazylii)	Brazylijka (uwaga! brazylijka = mieszkanka Brazylii, stolicy Brazylii, Brazylijka = obywatelka Brazylii)	brazylijski
Bretania	Bretończyk	Bretonka	bretoński
Bułgaria	Bułgar	Bułgarka	bułgarski
Chorwacja	Chorwat	Chorwatka	chorwacki
Czeczenia	Czeczen	Czeczenka	czeczeński
Dania	Duńczyk	Dunka	duński
Etiopia	Etiopczyk	Etiopka	etiopski
Estonia	Estończyk	Estonka	estoński

Frytki i gofry – belgijskie specjały

Belgia słynie z przepysznych gofrów. Budki z owym smakołykiem stoją tu niemalże na każdym rogu, a gofrowy zapach unosi się nad jej ulicami tak, że aż ślinka cieknie. Trzeba wiedzieć, że polskie gofry do pięć nie dorastają tym belgijskim, aromatycznym, maślanym, pozbawionym ciężaru bitej śmietany, owoców czy dżemu. Te gofry nie potrzebują bowiem dodatków (choć i znajdziecie tu gofry na bogato). Są pyszne same w sobie.

Inny belgijski przysmak, to frytki przyrządzane ze świeżych ziemniaków, podwójnie zasmażane w różnych temperaturach i wzbogacone unikatowym sosem. Historia belgijskiej frytki sięga już XV wieku, wtedy to w historycznych źródłach pojawiały się pierwsze zapisy na jej temat. To zupełnie inny przysmak niż smażone na głębokim tłuszczu fast foodowe ziemniaki. Nic dziwnego, że wyrafinowane i pachnące frytki stały się niemalże narodową przekąską (a nawet daniem) Belgów.

Baśnie Andersena – cykl baśni napisanych przez **duńskiego** pisarza Hansa Christiana Andersena.

Powstanie i publikacja

W krainę baśni pierwsza wprowadziła Andersena babcia ze **strony** ojca. Andersen bywał z nią w przytułku dla chorych, gdzie zajmowała się ogrodem, i gdzie później przebywał jego chory psychicznie dziadek. Kilka motywów z opowieści babki zostało później wykorzystanych przez Andersena w jego utworach.

Twórczości dla dzieci początkowo nie traktował poważnie, raczej jako zajęcie na marginesie pisarstwa dla dorosłych. Choć zastrzegał, iż jego baśnie to pudełka: dzieci oglądają opakowanie, a dorośli mają zajrzeć do wnętrza. Bardzo nie lubił, gdy jego baśnie od początku uznano za dzieła dla dzieci, bez głębszego sensu. Jednak właśnie baśnie przyniosły mu wielki rozgłos i sławę.

Pierwszy ich zbiór (Eventyr fortalte for Børn (Baśnie opowiedziane dla dzieci)), został wydany w Kopenhadze w roku 1835, a kolejne tomy ukazały się w latach 1836 i 1837. Zachęcony powodzeniem pierwszej serii, pisarz wydawał kolejne aż do roku 1872.

Unia - jest to związek państw, traktat, porozumienie.